

OSTATNIE WŁADDOMOSCI

KRAKOWSKIE

10 gr.

Prenum. sta. miesięczna
2.10 z odb. w Adm.
2.40 z odb. do domu

Rok VIII.

Kraków, Czwartek 13 stycznia 1938 r.

Nr. 12

Ustąpienie płk. Koca

Nowym szefem O.Z.N. został gen. brygady Stanisław Skwarczyński

We wtorkowym numerze podawaliśmy w formie pogłoski o ustąpieniu z szefostwa O.Z.N., płk. Koca. Wiadomość ta sprawdziła się.

A oto jak brzmi oficjalna informacja:

We wtorek po poł. dotychczasowy szef i twórca Obozu Zjednoczenia Narodowego płk Adam Koc ogłosił deklarację, w której oświadcza, że z powodu złego stanu zdrowia ustępuje ze stanowiska szefa O.Z.N., przekazując kierownictwo Obozu w wypróbowane ręce dawnego towarzysza broni i współpracownika na polu ideowym gen. Stanisława Skwarczyńskiego, którego podobiznę reprodukowujemy.

W poniedziałek pułkownik Adam Koc wydał następujący oświadczenie organizacyjny do Obozu Zjednoczenia Narodowego:

Na apel Naczelnego Wodza

Dnia 21 lutego r. ubiegłego zniósł powołanie do życia Obozu Zjednoczenia Narodowego, na podstawie deklaracji ideowo politycznej, formułującej cele i zadania, mogące służyć w ramach zorganizowanego działania wysiłki wszystkich rzetelnych Polaków w służbie szeroko

Przed sesją Rady Ligi Narodów interesujące rozmowy w Londynie

LONDYN. Sekretarz generalny Ligi Narodów Avenol przybył do Londynu i odbył po południu dłuższą rozmowę ze stałym podsekretarzem stanu sir Aleksandrem Cadoganem. Rozmowa dotyczyła zbliżającej się sesji rady Ligi Narodów, na której Avenol pragnąłby przeprowadzić deklarację, dotyczącą stanowiska rady Ligi wo

ko pojętego hasła obrony Państwa. Słowa Naczelnego Wodza, wypowiedziane dn. 24 maja 1936 r., wskazujące na konieczność zjednoczenia wysiłków narodu w pracy twórczej — wywołały potężne echo, głęboko zapadły w poczucie społeczeństwa, zafascynowały sumieniem narodowym Polaków.

Wódz Naczelny wypowiedział swe doniosłe słowa na walnym zjeździe Związku Legionistów, nałożył na nich obowiązki i inicjatywę, gdy — mówiąc, że hasło obrony Państwa jest, jakby lańcuchem przywierzchnym do Polski — oświadczył: „Wy, mając twarde, wyrobione dionie jestości do tego przygotowaniu, aby pierwsi chwycić za ten lańcuch, ale obok was muszą stanąć inni i wy musicie się starać o to, aby stanęli wczepcy ci, którzy mają poczucie siły i chęć tę siłę oddać w rzetelną służbę Polsce, Ojczyźnie, czy Państwu, jak kto woli”.

Praca wedle najlepszej woli

W słowach powyższych widziałem dla siebie upoważnienie i jednocześnie nakaz dla siebie, jako komendanta naczelnego Związku Legionistów. Pracę podjętą prowadziłem aż do dziś dnia wedle mojego sumienia i najlepszej woli, mając świadomość wagi tej pracy i mojej odpowiedzialności. Ale to właśnie poczucie odpowiedzialności stało się podstawą mojej decyzji ustąpienia ze stanowiska szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego i przekazania kierownictwa jego prac w inne ręce.

Zły stan zdrowia staje się nieprzezwyciężoną przeszkodą fizyczną, która nie pozwala mi włożyć w pracę O.Z.N. tak pełnego wysiłku, jakiego ona wymaga; nie mogę w sumieniu swoim przemóc poczucia — że mój stan zdrowia mógłby zawazyć ujemnie na rozwoju akcji zjednoczenia narodowego.

Powołanie gen. Skwarczyńskiego

Wobec tego przekazuję moje funkcje w wypróbowane i pewne ręce

W okowach białej śmierci 8 sowieckich statków ugrzęzło w lodach

BERLIN. „Nachtausgabe” donosi, że cztery sowieckie łamacze lodu i 8 sowieckich statków handlowych, liczących ogółem 2 tys. ludzi załogi, ugrzęzło w

Przed sesją Rady Ligi Narodów interesujące rozmowy w Londynie

bec sprawy zbiorowego bezpieczeństwa dla stworzenia podstaw do dyskusji w łonie powołanej przez zgromadzenie Ligi komisji reformy paktu. Jak się zdaje, ze strony brytyjskiej okazują małe chęci angażowania się w chwili obecnej na rzecz jakiegokolwiek wiążącej deklaracji w sprawie zbiorowego bezpieczeństwa.

nerała Stanisława Skwarczyńskiego, dawnego towarzysza broni, wespół z którym niejedną też prowadziliśmy pracę ideową w realizacji woli i wskazzeń komendanta Józefa Piłsudskiego.

Dziękuję szczerze i serdecznie im współpracownikom na wszystkich szczeblach organizacyjnych Obozu Zjednoczenia Narodowego. Niech mi wolno będzie szczególnie gorące słowa skierować do tych szeregów społeczeństwa polskiego, które na hasło Zjednoczenia Narodowego odpowiedziały odzewem nie tylko zrozumienia, lecz i pełnej gotowości.

Składając szczerze O.Z.N. w ręce generała Stanisława Skwarczyńskiego i stojąc niezmiennie przy ideałach i celach obozu — chcę powrócić do słów, wypowiedzianych na wstępie deklaracji ideowo-politycznej O.Z.N. z dn. 21 lutego r. ub. Drżniały on: „Zabierzmy głos, mając głębokie poczucie — prawości na-

Zwalczanie rządu chińskiego

uchwalono na konferencji pod przewodnictwem cesarza

TOKIO. Posiedzenie konferencji cesarskiej rozpoczęło się o godz. 14-ej (według czasu miejscowego) a zakończone zo-

stało o godz. 15-ej. „Domu” donosi, że konferencja, której przewodniczył cesarz zatwierdziła postanowienie

gabinetu w sprawie zwalczania rządu chińskiego aż do czasu, gdy obecny regim antyapoiński zainicjowany przez Czang-Kai-Szeka nie zostanie poddany rewizji.

Konferencja powzięła poza tym szereg postanowień natury politycznej i wojskowej, które mają ułatwić przeprowadzenie tych decyzji. Cesarz Hirohito przewodniczył konferencji imperialnej po raz pierwszy od czasu wstąpienia na tron.

Ameryka buduje nowe okręty w myśl orędzia prez. Roosevelta

WASZYNGTON. Prezydent Roosevelt ma zwrócić się do izby reprezentantów ze specjalnym orędziem, w którym będzie domagał się kredytów i upoważnienia na budowę nowych okrętów wojennych

budowy trzech pancerników, dwóch lotniskowców, 3 ciężkich krążowników, 4 lekkich krążowników, 20 torpedowców i 6 łodzi podwodnych.

„New York Herald Tribune” twierdzi, iż program ten będzie wykonany w ciągu lat 1938—39. Prócz okrętów, których budowę postanowiono w r. 1934, dotki amerykańskie przystąpią do

Przemysłowcy wezmą udział w konferencji zwołanej przez premiera Chamberlana

PARYŻ. Władze naczelnego organu przemysłu francuskiego powzięły uchwałę, która ma być przesłana na ręce premiera. Organizacja pracodawców wyraża gotowość wzięcia udziału w każdym wysiłku, podejmowanym przez rząd a zmierzającym

do zabezpieczenia pokoju społecznego i uczestniczenia w naradach, zwołanych na froncie, pod warunkiem, że na konferencji tej zostaną zaproszone wszystkie organizacje związków zawodowych oraz przemysłowców.

Aresztowanie zamachowców

PARYŻ. Minister spraw wewnętrznych Dormoy złożył wieczorem prasie oświadczenie, w którym powiedział m. in.: sprawa organizacji „Białych Kapturów” weszła w nową fazę. Sprawcy zamachu na placu Etoile są znani, trzech spośród czterech zostali już aresztowani. Należą oni do osławionej organizacji terrorystycznej.

Pierre Jules Locuty. Przyznał on, iż z polecenia organizacji „Białych Kapturów” wysadził w powietrze część gmachu konfederacji przemysłowców francuskich przy ul. Presbourg w dn. 11 września 1937 r. Jego współnik to dozorca domu, w którym znajdowało broń i amunicję. Nazywa się on Jean Alfrede Macon, liczy lat 30.

PARYŻ. „Surete Nationale” podała o godz. 21-ej, że sprawca zamachu przy placu Teoile aresztowany został w Clement-Ferrand, gdzie obecnie przesłuchiwany jest przez policję. Jest to inżynier chemik, oficer rezerwy, pracujący w jednym z wielkich zakładów opon samochodowych, nazywa się

Zamordowanie uczonego

JEROZOLIMA. Uczony angielski Starkey, który stał na czele ekspedycji archeologicznej w Palestynie, zabity został w górach Holdup

„Arcyiskup” Kowalski opuścił więzienie

RAWICZ. Wczoraj przed południem został zwolniony z tułajczego więzienia „arcyiskup” mariawicki, Kowalski

Kalendarz dnia

ŚRODA

12

Styczeń

Jana b. Benedykta.
 Słowiański: Cze-
 sława.
 Słońca: wsch. 7.41,
 zach. 15.47.
 Księżyc: wschód
 12.3, zach. 3.25.

HISTORIA PODAJE:

1831 Wojska rosyjskie wkroczyły w granice Królestwa Kongresowego.
 1860 Zmarł gen. Jan Skrzynowski, wybitny wódz Powstania Listopadowego.
 1915 Zmarł Zygm. Miłkowski (T. T. Jeź).

PRZYŚLOWIA:

W miesiącu słyku, biedy bez liku.
RADY PRAKTYCZNE:
 Białona będzie miała ładny kolor, gdy gotując ją doleje się do kotle trochę terpentyny, która usuwa także z białony zrosty mydła.
ZŁOTE MYŚLI:
 Aco pożyteczna jest mowa, Pochamuj ust twych ochotę, Słobomani mogą być słowa. Młeczenie jest szkodliwe.
 L. Siemionowski.

Więści ze świata

ZIMNOCIECOWANIE SPISKOWCÓW BILBAO. — Rozgłoszenie rządowe na dały komendant generalnego dyrektora policji hiszpańskiej, według którego natrafiono na ślad rozgłoszonego spisku przeciwko republice. W związku z tym aresztowano w Madrycie, Walencji, Barcelonie i innych miastach wielu Hiszpanów, sprzyjających gen. Franco.
SERBA NAJWYŻSZEJ RADY ZSRR. — MOSKWA. Przesłano polowa deputo waznych do najwyższej rady ZSRR przybyła już do Moskwy Secla rady rozpoczęła się dn. 12 stycznia o godz. 4-tej po południu na Kremlu, coza za rady narodowościowej o godz. 8-tej wiecz.

KRÓL I NASTĘPCA TRONU DLA BIEDNYCH

ATENY. Z okazji zaślubin następcy tronu król Jerzy grecki przynaczył dla biednych miasta Aten 200 tysięcy drachm, a następcę tronu ks. Paweł 100 tysięcy.

ŚMIERTELNY WYBUCH W FABRYCE

PRAGA. W fabryce materiałów wybuchowych w Smita nastąpił wybuch, skutkiem którego zginęło 4-ech robotników. Przyczyną wybuchu nie jest jeszcze ustalona.

70 OSÓB OFIARĄ TRZĘSIENIA ZIEMI

PORTO ALEGRE. Donoszą z Liny (Paru) że w r. 1908 roku Juan Camero odczuło się silne wstrząsy z. 20. W ciągu nocy zarejestrowano 123 wstrząsy sejsmiczne. Ofiarami trzęsienia ziemi padło 70 osób. Wstrząsy pochodzący za sobą znaczne szkody materialne i wywołały panikę wśród ludności.

Na małej wulkanizacji...

Blogostawiona c'sza

czyli: „Kiep i jego skiep”

(A.E.) — Co słycać, panie Roźniak? — spytał pan Waclaw Łydkowski, uchodząc do sklepu swego znajomka. — Jest ruch? Targujesz pan trochę? Pan Roźniak położył palec na ustach.
 — Cóż...
 — Co się stało?...?
 — Nic.
 — Panie Roźniak!... Dziwnie pan jakoś mówisz dzisiaj!
 — Nie dziwnie — odparł pan Roźniak. — Nie dziwnie. Tylko... uważasz pan... nie chcę zakłócać tu spokoju...
 Panu Waclawowi zrobiło się niezwojo.
 — Jakiego spokoju? Jaki tu znowu może być spokój? Przecież klienty przychodzą...
 Ale pan Roźniak nie c'szał. Błędny wzrokiem parzył w

nieznaną dal, twarz jego była trupio biała, na wychudłej szyi wisiał zbyt luźny kołnierzyk...
 — Przecież tu sklep!... — ciągnął pan Waclaw.
 Pan Roźniak popatrzył nieprzytomnie na gościa.
 — Sklep?
 Zdejm pan kapelusz, panie Waclawie... Tu nie sklep... Tu cmentarz.
 Słowa te dopełniły miary. Pan Waclaw wrzasnął przeraźliwie i wyskoczył na ulicę.
 Uciekał, co miał sił w nogach. Pędził, pobijając wszystkie światowe rekordy i nieprędko byłby się zatrzymał, gdyby nie oburze nie potrąconych przechodniów i interwencja policjanta.
 Sąd Starościński skazał pana Waclawa na dzień aresztu.

Noc w towarzystwie wampira Paryża

Straszliwe przeżycia młodej Paryżanki cudem ocalonej przed krwiożerczością Weidmanna

Georgette Duprez zdobyła obecnie we Francji swego rodzaju sławę. Jest ona kobietą, która spędziła noc z Weidmannem w jego willi „La Volucie” i tylko cudowi zawdzięcza, że wampir nie zabił ją.

KOSZMARNE SNY

Panna Duprez opowiedziała dziennikarzom, że obecnie ma koszmarne sny. Prawie co noc we śnie widzi Weidmanna, odpycha go od siebie, każe mu odejść, ale on zostaje przy niej. Sny te omal nie doprowadzają jej do obłądzenia. Zrywa się w nocy z łóżka z przeraźliwym krzykiem i stwierdza, że jest oblana zimnym potem.

— Jak pani poznała Weidmanna? — zapytał ją jeden z dziennikarzy.

— Pewnego dnia siedziałam w barze „Vieux Normand”. Zagadnął mnie tam pewien bardzo sympatyczny mężczyzna, którego sposób bycia i uroda wywarły na mnie wielkie wrażenie. Rozmowa położyła się gładko. Nieznajomy opowiadał mi o swoich interesach i o swej willi pod Paryżem i w końcu zaproponował, abym spędziła u niego sobotę i niedzielę. Obrzucił mnie przy tym takim spojrzeniem, że od razu się zgodziłam.

W tej samej chwili nieznajomy stuknął się w czoło i rzekł, że zupełnie zapomniał, iż jest na te dwa dni zaproszony do znajomych.

SPOTKANIE Z MORDERCĄ

— Obecnie porównując te dady — opowiadała w dalszym ciągu panna Duprez, — dochodzę do wniosku, że wówczas właśnie miał spotkanie z nie-szczęśliwą Janiną Keller. Poznałam Weidmanna, wtedy gdy zabił już szczerą Couilly i... an de Kevca. Na odchodnym prosił mnie, abym udawała, że go nie znam, gdy go następnym razem spotkam w tym barze. Nie zrozumiałam wówczas, co to ma znaczyć, teraz domyślam się, że na wszelki wypadek chciał zatrzeć ślady. Nie podawasz mi swego nazwiska, oddał mi się, zapisując sobie mój numer telefonu. Po kilku dniach zatelefonował do mnie, oświadczył, że jest wolny i prosił, abymy się spotkali w barze.

Spotkawszy się ze mną w barze, oświadczył:

— Czy pani przypomina so-

bie, że podczas poprzedniego spotkania, wspominałem pani, że jest jej potrzebny przyjaciel. Chciałbym nim być. Czy pani się zgadza? — Obrzucił mnie przy tym takim spojrzeniem, że gorąco mi uderzyło do twarzy i mruknęłam pod nosem „tak”.

— A więc dobrze — rzekł Weidmann — zaraz wyjedziemy. Będzie pani miała wszystkie suknie, jakie pani zapra-gnie. Zatrzymamy pani pokój w hotelu, abyśmy mogli w nim przeczekać, gdy zabawimy do późna w Paryżu.

O godzinie 6 wieczorem przyjechał po mnie i udaliśmy się do jego willi. Zająchawczy przed willę Weidmanna polecił mi wyjechać, a sam umieszczył samochód w ogrodzie. Od tej chwili zaczęły się dla mnie chwile zgrozy.

Mój nowy przyjaciel ujął mnie następnie pod ramię i poprowadził w stronę drzwi. Znalazszy się na progu, padł na kolana, uhrwił twarz w dłoniach i zaczął żarliwie się modlić. Następnie wprowadził mnie do willi, przyciągnął do siebie i zapytał, czy jestem szczęśliwa,

w ciągu tego wieczoru kilka razy pytał mnie o to. Opro-wadził mnie po wili, obiecał kupić nowe meble, zdjął ze mnie płaszcz, a ujrawszy, że drzę, przyniósł mi ciepły szlafrok i otulił mnie nim. Stwierdziwszy, że nie jestem w humorze, zaprowadził mnie do szafy pełnej wspaniałych sukien kobiecych. Gdy go zapytałam skąd je ma, odparł pytaniem:

— Czy jesteś zazdrosna?

SMUTNA MUZYKA

Następnie Weidmann nastawił pa'efon. Wszystkie płyty były dziwnie smutne, przy dźwiękach tej szerególniej muzyki zaczęliśmy tańczyć. Gdy płyta skończyła się znów zapadło przytłaczające milczenie.

Nagle nas'apilo to najs'ars-niejsze. Weidmann zbliżył się do szafki i wyciągnął rewolwer. Wyrwał jego twarzy zmienił się całkowicie, wywierał wrażenie szalonego.

— Zwiedzimy piwnicę! — rozkazał głosem chrapliwym.

Miałam chęć krzyknąć, oparowałam się jednak i rzekłam głosem napozór spokojnym:

— W jakim celu mamy to u-

czynić? Wyjdźmy trochę na spacer.

Byłam śmiertelnie przerażona, czułam że jeden mój nieopatrzny gest spowoduje katastrofę.

— Boisz się, co? — rzekł zbliżając się do mnie jeszcze bardziej.

I nagle Weidmann roześmiał się. Był bład jak kreda. Pot spływał mu z twarzy. Po chwili uspokoił się i znów z półwora przeobraził się w czarującego towarzysza.

— Czy wywieram wrażenie tak podłego człowieka, który-by był zdolny zabić ciebie?

Wziął mnie w ramiona, zaczął kołysać, opowiadać dowcipy, chcąc mnie za wszelką cenę rozweselić. Nie udało mu się to jednak. Za żadne skarby nie chciałam się zgodzić na to, aby spędzić noc w willi i Weidmanna odwiózł mnie do Paryża, wymuszając na mnie obietnicę, że zaczekam na niego w kawiarni w pobliżu baru, do którego mnie podwiezie. Ale jak tylko oddał mi się, wybiegłam jak szalona z kawiarni i od tego czasu go nie widziałam.

Bestialskie znęcanie się nad dzieckiem

zsprowadziło wyrodną matkę i przyjaciela do kryminału

W październiku ub. roku do XXIV komisariatu P. P. w Warszawie zgłosiła się jakaś kobieta prowadząca za rękę zapłakaną dziewczynkę z licznymi śladami pobicia. Dziewczynka wyjaśniła, że nazywa się Maria Kanclerz, ma 8 lat i uciekła z domu, ponieważ była katowana w okrutny sposób.

Zamierzkiwała w domu przy ul. Ks. Ziemiowita 25 z kobietą, o której nie wiedziała sama, czy jest jej matką czy macochą, oraz przyjacielem tejże „Ignacym”.

Dziewczynka opowiedziała, że od dłuższego czasu macocha i jej przyjaciel znęcają się nad nią, bijąc specjalnie w tym celu splecionym z wici postronkiem. Poprzedniego dnia dziewczynka pobita i poraniona zdecydowała się uciec z domu. Błąkała się całą dobę, a kiedy głód zmu-cił ją do powrotu, macocha ponownie zbija ją.

Przeprowadzone dochodzenie wykazało, że rzekoma macocha była matką dziewczynki Stefania Kanclerz, a jej przyjacielem Ignacy Makowski.

Sąsiedzi potwierdzili zeznania

Przerwa w rozprawie sądowej

Wczorajsza rozprawa o zniesławienie b. dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie Terakiewicza uległa poważnej przerwie.
 Sąd przeczekał zaledwie kilka świadków, m. in. sędziego śledczego Kleńorta, niezym wyznaczono dalszy ciąg rozprawy na 25 b. m.

dziewczynki, której przeraźliwy lament rozlegał się w całym domu. Również badanie lekarskie ustaliło na ciele dziecka liczne ślady pobicia.

Wyrodną matkę i zezwierzęconego jej przyjaciela postawiono w stan oskarżenia za znęcanie się i nielitościwe obchodzenie z dzieckiem.

Wczoraj Sąd Okręgowy skazał Stefanię Kanclerz na 1 rok

więzienia, a Makowskiego na 8 miesięcy.

SOK SERDECZNIKA

wzmacnia uspakaja serce

Magister EDWARD GOBIEC

Warszawa, ul. Miodowa 14

Sprzedaż: Apteki i Drogerie

Napad bandytów na pocztę

Łupem padło 1600 mł

OPOLE. Dokonano zuchwałego napadu rabunkowego na urząd pocztowy Kupp w powiecie opolekim. W poniedziałek na krótko przed przerwą obiadową w urzędowaniu zajęchał przed urząd pocztowy samochód, z którego wyciądło dwóch osobników. Oświadczyli oni urzędnikom pocztowym, iż są

kontrolerami.

Nim urzędnicy zdohali się przedstawić rzekomym kontrolerom, jeden z nich wyciągnął rewolwer i zmusił do podniesienia rąk.

Bandyci zrabowali 1600 marek, po czym zbiegli. Policja czyni bezskuteczne poszukiwania.

Portier skazany na 6 miesięcy

za ułatwienie schadzek w hotelu

Wczoraj w Sądzie Okręgowym w Warszawie toczyła się sprawa Jana Łotwińskiego, portiera hotelu „Aster” przy ul. Brackiej 17, oskarżonego o ułatwianie z chęcią zyka cudzego nierządu.

Jak wykazyły niejednokrotnie rewizje i kontrola, dokonywana przez łoblec policję obyczajową, hotel „Aster” był systematycznie odwiedzany przez licznie gromadzące się w tej okolicy miasta dziewczęta uliczne. Numery hotelowe były odnajmowane „na godziny”, a „goście” nigdy prawie nie meldowani. Portier hotelu po-

bierał mimo to znaczne stosunkowo opłaty.

Zdarzyło się nawet, iż portier miał pretensję do gościa, który opłaciwszy numer za całą dobę, przełaził w towarzystwie przegodnej znajomej pokój ponad dwie godziny.

Na wczorajszą rozprawę wozwano w charakterze świadków kilka młodych dziewcząt, przelotnych mieszka-nok hotelu.

Zapadł wyrok skazujący Łotwińskiego na 6 miesięcy więzienia z zawieszaniem i 200 złotych grzywny.

OLCISKI usuwa bezpowrotnie plaster SALVATOR

zplekarza W. Scrowskiego żądał w zpt. i s.ł. optecz

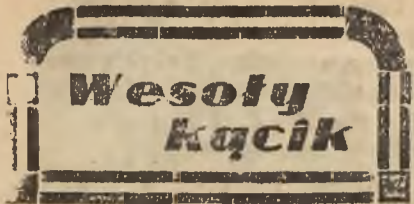
10 osób spłonęło podczas straszliwej katastrofy samolotowej

NOWY JORK. Samolot komunikacyjny należący do Nord West Airlines rozbił się i spłonął w pobliżu miasteczka Bevo-man w stanie Montana w odległości mniej więcej 120 km. od

Yellowstone Park. 6-ciu pasażerów i 4-ech ludzi załogi opaliło się doszczętnie wraz z aparatem.

Dwóch farmerów, którzy przy

padkowo znaleźli się w pobliżu miejsca katastrofy oświadczyło, że od pionowego samolotu bil tak ogorzaliwy dym, że niemożli-wością było zbliżyć się, aby nieś pomoc ofiarom wypadku.

O małżeństwie

W pewnym towarzystwie rozmawiano o miłości i małżeństwie.

— Coraz mniej jest małżeństw z miłości — oburzała się młoda, energiczna panna Anieła. Mężczyźni dużo gadają o miłości, ale żenią się tylko dla bogactwa! Tylko pieniądze ich kucają! Na przykład pan Zygmunt, nasz wspólny znajomy! Młody, przystojny chłopak ożenił się z taką wdową, która ma córkę w jego wieku. Czy to nie skandal?!

— Zygmunt nie zrobił tego dla pieniędzy! — zaprotestował jeden z panów.

— A dla czego? — uśmiechnęła się ironicznie panna Anieła. — Może pan zechce w nas wzmówić, że z miłości?

— Tak, proszę pani z miłości! Kochał się.

— W kim?! W tej starej brzydkiej wdowie?

— Nie. W jej córce, Helenie.

— Więc dlaczego ożenił się z matką Helenki?

— Przez omylek, proszę pani. Tego wieczoru, kiedy przyszedł prosić o rękę Helenki, zamknęli na nich światło. Biedaczek omylili się po ciemku i porzucił o rękę córki, nie matkę, ale babkę Helenki!...

A więc widzi pani, że z pozorów sędzić nie można. Chłopak się wcale nie ożenił dla pieniędzy. Oświadczył się i nie miał odwagi się cofnąć. Nie słusznie go pani oskarża.

— I innych mężczyzn też pani niesłusznie oskarża — odezwała się starszawka już panna. — To nie prawda, że mężczyźni łazą po pieniądzu. Wiem z własnego doświadczenia...

Wszyscy spojrzeli ze zdziwieniem na mówiącą. Znana była z braku powodzenia u mężczyzn. Któż to się w niej zakochał?

— Wiem z własnego doświadczenia — powtórzyła starszawka panna — Bo w niedzielnym numerze gazety dałam ogłoszenie: Panna z posagiem 10 tysięcy zł. wyjdzie za męża!

I, proszę państwa, nikt się nie zgłosił! Ani jedna oferta nie wpłynęła! Nikt się nie pośmieszył na 10 tysięcy złotych!

Oskarżycielka mężczyźni, pan na Anieła, uśmiechnęła się z politowaniem.

— A czy pani wie dlaczego nikt się nie zgłosił?

— Właśnie nie wiem.

— Bo w tym samym niedzielnym numerze gazety było inne ogłoszenie, że: „panna z posagiem sto tysięcy szuka kandydata na męża”. I wszystkie oferty woływały pod „sto tysięcy”. Już nikt nie zwracał uwagi na dzieki!

Napoleon Sadek.

RADIO

ŚRODA, 12 STYCZNIA

6.15 Pieś „Kiedy ranne wstają z...”
 6.20 Główna muzyka. 6.40 Muzyka.
 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka.
 7.30 Audycja dla szkół. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Płyty. 12.03 Audycja południowa. 15.30 Władomości gospodarcze. 15.45 Chwilka pytań — odpowiedzi. 16.00 Skrzynka językowa. 16.15 Potpourri operetkowe. 16.50 Potpourri aktualne. 17.00 Piechota w akcji z chórami. 17.15 Recital śpiewaczy. 17.50 Otwórka koncertowa — wiadomości. 18.00 Władomości sportowe. 18.10 Zespoły mendozistów i zespołów. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 Imieniny pani Cecylii — obrzęd obywatelski. 19.20 Pieśni z wojny. 19.35 Wstępną zycia ludzkiego — odczyt. 19.50 Fikcyjny Chaplin. 20.00 Biblioteka Narodowej w Warszawie — fabryka. 20.20 Muzyka taneczna. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Audycja dla szkół. 21.00 Koncert symfoniczny. 21.35 Koncert z zespołami z Holandii. 22.40 Orkiestra Bar-

Nasza wielka ankieta z licznymi nagrodami Co bym zrobił, gdybym został ministrem posłem, bankierem, lub prezydentem miasta?

Jak dotychczas, Czytelnicy najchętniej odpowiadają na zapytanie: co bym zrobił, gdybym został ministrem? Oczywiście, nie należy się temu dziwić, gdyż jest to stanowisko, które daje największą możliwość do działania.

Natomiast ujawnia się bardzo charakterystyczny szczegół, że mandat poselski nie budzi większego zainteresowania. Z faktu tego nie zamierzamy teraz wyciągać jakichkolwiek wnio-

sków. Notujemy go tylko dla scharakteryzowania przebiegu ankiety.

Nadepodziwianie jednak dużo odpowiedzi wiąże się z osobą prezydenta miasta. I ten fakt mówi również dużo.

Z tego typu listów wydrukujemy poniższy, którego autorem jest „Jeden z wielu pracowników miejskich Warszawy”, zamieszkały na Targówku. Pisze on:

Strajki wynikały z niesprawiedliwości O cenach w instytucjach miejskich

44 Gdybym był prezydentem Warszawy, przeprowadziłbym kontrolę we wszystkich instytucjach miejskich, a przede wszystkim w urzędach, jakie tam panują porządek.

Przeprowadziłbym kontrolę nad pracownikami fizycznymi, a nie tylko nad takimi różnicami, jak obecnie, że jeden pracownik ma pensję dwukrotnie więcej niż drugi, a drugi do dwóch złotych na godzinę, natomiast drugi po kilkunastu latach pracy jest zupełnie zapomniany i nie zarabia nawet złotych na godzinę, będąc na tym samym stanowisku.

Także przeprowadziłbym kontrolę nad pracownikami umysłowymi. Wydałbym wszystkim tych tak pracowników umysłowych jak i fizycznych którzy mają własne nieruchomości, dochodowe, pobierają wysokie renty, lub zajmują inne stanowiska, dające ponad sto złotych miesięcznie. Oprócz tego miejsca zapelniliby bezrobotnymi.

Uważam, że gdybym postępował w ten sposób, nie byłoby żadnych strajków i nieporozumień między dyrekcją lub magistratem. Wszystkie tego rodzaju zatargi wpływają niekorzystnie na interes Państwa i przynoszą nam wstyd.

Krzyże i Medale Niepodległości dla ochotników z 1918 - 1920 r.

45 „Podoficer rezerwy” taki opracował program działania:

Gdybym został ministrem, to moim celem i dążeniem byłoby:

- 1) Zapewnienie pracy wszystkim bezrobotnym, którzy

cierpią niedostatek i przynależą nie raz z głodu ze swymi rodzinami.

Mój sposób dostarczenia pracy:

- a) Zniesienie zapomóg oraz wszelkich innych dani i jałmużn. Udzielenie dotychczas ludziom bezrobotnym, jałmużny takie wpływają uszka rzędo na ludzi mających zapal i dobre chęci do pracy.
- b) Wydałbym zarządzenia usuwania z posad następujących osób: 1) posiadających własne majątki, 2) mających wózków samochodowych, 3) posiadających nieruchomości, 4) posiadających nieruchomości, 5) zarabiających więcej niż 250 zł. miesięcznie, 6) posiadających nieruchomości, 7) posiadających nieruchomości, 8) posiadających nieruchomości, 9) posiadających nieruchomości, 10) posiadających nieruchomości.

Bole REUMATYCZNE i ARTRETYCZNE

NAJWIĘCEJ DOKUŻAJĄ PODCZAS ZIMNY I NIEPOGODY

MAŚC PRZECIWEUMATYCZNA OSMOGEN GASECKIEGO

WYKONANA PRZEZ DR. GASECKIEGO

WYKONANA PRZEZ DR. GASECKIEGO

WYKONANA PRZEZ DR. GASECKIEGO

WYKONANA PRZEZ DR. GASECKIEGO

c) Na wolne stanowiska po usunięciu osób wyżej wymienionych powołaliby bezrobotnych, a stanowisk takich byłoby bardzo dużo.

d) Zebrałszy w ten sposób fundusz, można by było przystąpić do budowy dróg, regulacji rzek, budowy mieszkań robotniczych, osuszenia błot piskich, budowy linii komunikacyjnych oraz kilku elektrowni celem dostarczenia taniego prądu. Do robót wyżej wspomnianych użyłbym wszystkich bezrobotnych.

2) Zmieniłbym częściowo ustawę o opiece społecznej, gdyż opieka winna być tylko dla wdów, sierot, kalek i starców, a nie dla ludzi zdolnych do pracy. Otrzymują oni zapomogi, które niejednokrotnie przepiją i pieniądze idą na marne.

3) Nadalibyśmy wszystkim ochotnikom, którzy wstąpili do szeregów W. P. w roku 1918 Krzyże Niepodległości, a tym, którzy wstąpili w roku 1920 Medale Niepodległości, gdyż ochotnicy przeczli świadomie ofiarowali swe życie Ojczyźnie, a jednakże zostali zapomniani, a dlaczego?

4) Wydałbym rozporządzenie, by wszystkie przedsiębiorstwa tak państwowe, jak i prywatne, nie przeprowadziły redukcji swych pracowników dla byle jakiegoś widziwiska pana referenta, lub też innego dyktatora, bo on się temu panu nie spodobał, a tym samym zwiększając bezrobocie. Będąc ministrem, kontrolowałbym wszystkie przedsiębiorstwa, by takie rzeczy nie miały miejsca.

5) Otworzyłbym specjalną opiekę młodzieży oraz dzieci sierot. Pierwszych przez zatrudnienie, by z młodzieży tej w przyszłości był dobry żołnierz, a następnie obywatel, działający przez budowę szkoł, by wszystkie dzieci mogły się uczyć.

6) Dopilnowałbym by wszystkie zarządzenia wydane przez rząd celem zastrzeżenia osób obywatelskich krzyżami „Virtuti Militari” i „Niepodległości” były przestrzegane.

7) Wydałbym zarządzenie by przez Fundusz Pracy były zatrudniane wszystkie osoby kolejno rejestrowane, a nie z wyboru lub protekcji, jak to ma miejsce obecnie.

8) Minister jest dla obywateli, a nie bywalec dla ministra. Minister powinien w przebraniu zwykłego robotnika od czasu do czasu zbadać warunki bytowania robotnika, tak jak to czyni jeden z naszych kochanych ministrów opiekun działacz społeczny i żołnierz, który walczył o Niepodległość Ojczyzny, a który obecnie dąży do podniesienia Jej dobrobytu i notuję to jest nasz kochany generał Składkowski.

Zadaniem i obowiązkiem ministra jest dbać o robotnika i jego dzieci by nie miały gdzie wychowywać na dobrych obywateli. Dążyć do silnej i potężnej Ojczyzny.

Fopierać talenty wynalazcze!

Na doniesienie zażądanie zwraca uwagę p. Władysław Stępień z Suwałk (Kościuszki 65), pisząc:

46 Stworzyłbym instytucję, finansowaną przez Państwo, której zadaniem byłoby opiekowanie się talentami wynalazczymi, które wskutek braków finansowych nie mogą przeprowadzić własnymi siłami prób nad swymi wynalazkami, a wskutek czego, często nawet najrealniejsze wynalazki polskie wędrują albo do grobu z wynalazcą, albo przy dobrym zbiegu okoliczności za granicę.

Brak takiej instytucji, która powszechnie byłaby dostępna dla każdej myśli (często wydającej się fantazją) daje się wielce odczuwać, bo za wyjątkowością dopiero rozwija się potęgą przemysłu i handlu (przeważnie eksportu).

Dla utrzymania takiej powszechnej instytucji, posiadającej swych nawet honorowych przedstawicieli w poszczególnych miejscowościach, nie trzeba by zbyt dużego nakładu, bowiem instytucja ta musiałaby mieć prawo pobierania opłat licencyjnych za eksploatację udanych wynalazków.

Prócz udzielania materiałów i laboratoriów do przeprowadzania eksperymentów, zadaniem takiej instytucji musiałoby być udzielanie pomocy w utrzymaniu wynalazcy i jego bliskiej rodziny, w ciągu próbnego 2 tygodniowego czasu, a pomoc taka mogła by być udzielana po komisyjnym uznaniu realności pomysłu, a przedłożona na pewien okres, gdy próby wskazały pozytywne wyniki lub postęp.

Instytucja ta przez wykorzystanie pomysłów stworzyłaby rozwój przemysłu polskiego, handlu, a przede wszystkim powiększyłaby eksport, — przyczyniając się do dobrobytu i potęgi Państwa.

Dość moim zdaniem oglądała się tylko na wielkie liczenie, że Państwo Polskie, jako wybitnie rolnicze, zdobędzie potęgę tylko z pól i łąk, a nie z przemyłu, któryby wyprzedzał wytwórczość zagraniczną, może nam przynieść powszechny dobrobyt — przez zdobycie rynków zagranicznych — wzmocnić potęgę Państwa.

W jutrzejszym numerze dalszy ciąg turnieju ankietowego.

Dość moim zdaniem oglądała się tylko na wielkie liczenie, że Państwo Polskie, jako wybitnie rolnicze, zdobędzie potęgę tylko z pól i łąk, a nie z przemyłu, któryby wyprzedzał wytwórczość zagraniczną, może nam przynieść powszechny dobrobyt — przez zdobycie rynków zagranicznych — wzmocnić potęgę Państwa.

W jutrzejszym numerze dalszy ciąg turnieju ankietowego.

Dość moim zdaniem oglądała się tylko na wielkie liczenie, że Państwo Polskie, jako wybitnie rolnicze, zdobędzie potęgę tylko z pól i łąk, a nie z przemyłu, któryby wyprzedzał wytwórczość zagraniczną, może nam przynieść powszechny dobrobyt — przez zdobycie rynków zagranicznych — wzmocnić potęgę Państwa.

W jutrzejszym numerze dalszy ciąg turnieju ankietowego.

W REUMATYZMIE artretyzmie i nerwobólach

stosuje się 2-3 tabletek Logal 3 lub 4 razy dziennie. Logal jest dobrym środkiem przeciwbólowym

Logal

Heiszt organizacji „Czarna Reka” po wielu dokonanych oszustwach stanął przed sądem

Ławę oskarżonych sądu okręgowego w Chorzowie zajął głośny hochsztapler i oszust, Czesław Starosolski.

Z aktu oskarżenia wynika, że Starosolski przybył na Śląsk w roku 1936 po ucieczce z aresztu śledczego w Stryju, gdzie był aresztowany za oszustwo na szkodę firmy radiowej „Capello”. Starosolski zamieszkał w Wielkich Hajdukach i trudnił się naprawą i sprzedażą aparatów radiowych. W tym czasie po pośrednictwem Adolfa Riccerfelda zdyskontował wóksel na 800 zł. u Menka Gołębiowski. Podobnie Starosolski zrealizował u Gołębiowskiego jeszcze dwa wóksle na sumę 2000 zł. Jak się później okazało podpisy firm i pieczęci na wókslach były podrobione przez Starosolskiego.

We wrześniu 1936 roku Starosolski zobowiązał się dostarczyć firmie Giesche generator. Pobrał zaliczkę 800 zł. ale nie dostarczył towaru, ani nie zwrócił zaliczki. W kilku wypadkach przyjął do naprawy aparaty radiowe, które sprzedał.

Na tym jednak nie kończył listy przestępstw oszustwa. W roku ubiegłym zwrócił się do sądu i przedstawił się jako inżynier-

elektryk z bogatą praktyką w Austrii i Czechosłowacji. I przedłożył odpisy świadectw z kładow, w których pracował, odpis promocji na inżyniera po liceum wiedeńskiej, pismo polecające konsulatu polskiego w Wiedniu oraz świadectwo obywatelstwa wystawione przez starostwo w Nowym Targu. W końcu Starosolski otrzymał po sądzie inżyniera w hucie „Zgoda” ale gdy zbadano przedłożone przez niego papiery, okazało się, że są one sfałszowane.

Po odczytaniu aktu oskarżenia i po odebraniu od oskarżonego personalii przesunął się przed sądem cały szereg świadków, którzy potwierdzili zarzuty aktu oskarżenia. Najbardziej interesującym był świadek, który badał kartotekę krymi-

nalną Starosolskiego. W Tartowie został on swego czasu skazany na 6 lat więzienia za napad na ambulans pocztowy. Po napadzie wyjechał do Poznania, gdzie podzywając się pod nazwisko hr. Potockiego, kupił samochód. Świadek badał również działalność terrorystycznej organizacji „Czarna Reka”, którą zorganizował Starosolski w krakowskiej szkole im. H. Wrońskiego i która miała na celu szykanowanie profesorów. Za to został Starosolski wydalony ze wszystkich szkół w Polsce.

Na wniosek obrony sąd postanowił wezwać kilku świadków odwoławczych, którzy mają wykazać, że Starosolski nie mógł na czas dostarczyć firmie Giesche generatora i rozprawę odroczyl na 14 b.m.

W REUMATYZMIE artretyzmie i nerwobólach

stosuje się 2-3 tabletek Logal 3 lub 4 razy dziennie. Logal jest dobrym środkiem przeciwbólowym

Logal

TUBUŚ RYS

DZIEŃ ZAPŁATY

WSTRZĄSAJĄCA POWIEŚĆ O BOHATERSTWIE, MIŁOŚCI I POŚWIĘCENIU

Służąca Sawickiego dała swemu narzeczonemu, policjantowi, do przeczytania list, napisany przez Jadzię do Bogomółowa. Policjant orzekł, że list ten psuć z pewnością rewolucjonistka i postanowił zawiadomić o tym komisarza policji. Nazastrz kazał się zamełdować komisarzowi.

— No, niech wejdzie, — odpowiedział komisarz, wciąż jeszcze zaglądając do odezwy, a gdy sekretarz wyszedł, dodał: — Tylko prochem wykurzy się z głów tych buntowszczyków marzenia o niepodległej Polsce... Tylko prochem, powiadam panu...

— Ostatnio za mało ich się wiecza na szubienicy... — odpowiedział wicekomisarz, — dlatego tak się rozszalał...

Do gabinetu wszedł policjant Sabakiewicz. Stuknął hałaśliwie jednym butem o drugi i wyciągnął się jak sarna.

— Co pan mi ma do zakomunikowania? — spytał komisarz, i zanim jeszcze Sabakiewicz zdążył coś odpowiedzieć, dodał: — To pan zaszczył tego buntowszczyka na Śliskiej, przedwczerał wieczorem?

— Tak, wasza wysokość!
— Mołdzieci! — zawołał komisarz. — No, co ma mi pan do zamełdowania?

Policjant uśmiechnął się i powiedział z dumą w głosie:

— Ja mam bardzo ważną wiadomość...
Wyciągnął list z kieszeni i położył go na stół.

— Co za list? — spojrzał na niego komisarz.

Policjant wyprostował się, odkaślnął lekko i odpowiedział:

— Ja... rozumie pan, wasza wysokość... mam znajomą... niby narzeczoną... No więc ona mi przyniosła ten list... żebyśmy go jej przeczytali... Ona jest niepiśmienna... Przeczytaj, powiada do mnie, co tu pisze... I opowiada mi historię, że do jej gospodarza przybyła przed kilkoma dniami jakaś dama, którą on, ten gospodarz, przedstawił jako ciotkę z Ameryki...

— Streczczać się, streczczać się, — przerwał mu komisarz i biorąc do ręki list, który leżał na stole, zaczął go czytać. Policjant zamilkł. Nie będzie przecież przeskądzał komisarzowi, gdy czyta.

Komisarz ściągnął brwi, a gdy tylko skończył czytać, zapytał:

— Kto to jest ta J. I.?

— Chcę właśnie opowiedzieć tę całą historię, — odpowiedział policjant. — To jest właśnie ta paniusia, o której dopiero co opowiadałem waszej wysokości, ta sama, którą przedstawiono jako ciotkę z Ameryki. Jak się okazuje z tego listu, to podejrzana

osoba. Gdy tylko przeczytałem list, pomyślałem sobie, że trzeba pokazać go waszej wysokości.

— Mołdzieci! — zawołał z zadowoleniem komisarz. — Masz dobry węch! Jednego buntowszczyka położyłeś trupem, a teraz uwieźmy drugiego... Tak właśnie trzeba pracować! Tylko się nie leni! Policjant musi mieć taki węch, jak pies gończy. Powinien poczuć buntowszczyka o milę... che — che — che... Ale skąd się ten list dostał do twoich rąk, to znaczy do rąk twojej znajomej... narzeczonej myślisz?

Policjant odpowiedział zakłopotany (wstydył się przyznać, że ma do czynienia ze służącymi):

— Ona... ta moja znajoma... jest zatrudniona w tym samym mieszkaniu... Zajmuje się tam gospodarstwem... bo gospodarz żyje w separacji ze swoją żoną...

— Jak jego nazwisko? — spytał komisarz.

— Sawicki... Zygmunta Sawicki...
— Gdzie mieszka?
— Królewska 31.

Komisarz zanotował.

— Jak widzę, ten list nie został jeszcze wystany pod adresem: Mikołaj Bogomółow, Moskwa, — zauważył komisarz. — W jaki więc sposób znalazł się u twojej znajomej?

— Moja znajoma także ma dobry węch, — uśmiechnął się policjant. — Gdy tylko ta „ciotka z Ameryki“ dała jej ten list do wrzucenia do skrzynki pocztowej, moja znajoma od razu poczuła, że tu coś nie jest w porządku, że w tym liście jest coś zakazanego, a ponieważ nie umie czytać, przesyła z tym do mnie.

— Ładno, ładno, — gładził wąsy komisarz. — A co to za jeden ten Sawicki? Czy znasz go bliżej?

— Nie, wasza wysokość, moja znajoma jest tam zatrudniona dopiero od trzech miesięcy. Nie rozmawiałem z nią nigdy o jej gospodarzu, wiem tylko, że jest fabrykantem.

— Fabrykantem! — rzucił komisarz spojrzenie w stronę wicekomisarza. — I taki ma do czynienia z buntowszczykami?

— Dzisiaj wszystko jest możliwe, — odparł wicekomisarz.

Komisarz jeszcze raz przejrzał uważnie list, szukał jakichś tajnych znaków, przetrzął papier pod światło... może tam znajdzie jakieś tajne znaki? Po tym powiedział do wicekomisarza:

— To nie nasza sprawa. Muszę się porozumieć z ochroną.

— Czy ja już mogę odejść? — spytał policjant.

— Tak, ale musi pan zostać w cyrku, będzie mi pan potrzebny. Mołdziec, mołdziec, Sabakiewicz! Dosłyszysz się jeszcze do „okołodocznego“. Gdy się ma dobry węch, dostaje się szlify!

Policjant opuścił gabinet komisarza. Komisarz wziął do ręki słuchawkę telefoniczną i połączył się z ochroną.

— Czy mogę poprosić pułkownika Iwanowa?... Tu mówi komisarz ósmego cyrkułu... Zacharko... Tak, Zacharko... Pan pułkownik? Tak... tak... Zacharko... Panie pułkowniku, mam panu pewną sprawę do zakomunikowania... Policjant z mego cyrkułu odkrył przypadkowo kryjówkę jakiegoś grubego ryby... Tak, idzie o niebezpiecznego buntowszczyka... Tak, na pewno... — I komisarz opowiedział dokładnie historię, którą mu doniósł policjant. — Tak, list znajduje się u mnie... Na uralnie... — ... Zygmunta Sawicki... tak, Sawicki... fabrykant... Tak jest... Dziś wiadać i fabrykanci, lepsi ludzie, także mają do czynienia z tymi co rzucają bomby... Konspiracja... tak... tak... naturalnie... Zapowiedziałem policjantowi, że by nie wychodził z cyrkułu... Aha... Przede wszystkim obserwowaliśmy... Proszę bardzo... proszę bardzo... Dwidzenia... moje uszanowanie... Co?... Czy ja wiem?... Nie... Zaraz, zażrę do księgi mełdunkowej... Nie pamiętam... U pana także nie ma?... Możliwe... bardzo możliwe, że ten Sawicki był już kiedyś aresztowany... Moje uszanowanie... Wsiewo charoszewo.

Komisarz odłożył słuchawkę i odczekał się do wicekomisarza:

— To się nazywa przypadek. Pułkownik Iwanow ma podejrzenie, że mamy tu do czynienia z ważną szyszką w kołach rewolucjonistów. Żąda, żebym mu natychmiast przesał ten list.

Pułkownik Iwanow zadzwonił. Wszedł jego adiutant.

— Mikołaju Andrejewiczu, proszę mi przysłać pana Gruszko.

Gruszko był jednym z nowych współpracowników Iwanowa. Były prowokator, który później otwarcie służył carskiej ochronie. Wszedł po ulicach Warszawy, szukał po wszystkich kątach, a w jego małych oczkach zapalał się zielony płomyk, gdy udało mu się gdzieś odkryć bojownika o wolność. Wiedy mawiał do tamtego sarkastycznym, jadowitym głosem:

— Zamiast niepodległej Polski będziesz miał, mój towarzyszu kochany, wołną, niepodległą szubienicę. No i co, zadowolonyś, prawda?

Gruszko wszedł do gabinetu i poklonił się nisko przed swoim szefem.

Iwanow zwrócił się do niego:

— Panie Gruszko, mam dla pana robotę, ale to musi być zrobione bardzo precyzyjnie...

— Jestem zawsze do usług, wasza wysokość... i chętnie podejmuję się „lepszej“ roboty, — odpowiedział Gruszko.

Dalszy ciąg jutro.

Interesy w Ameryce

— Czy nie ma tu kogoś, kto by chciał się podjąć ciężkiej roboty? — i Joe Iron spojrzął pytająco na stojących przed nim mężczyzn.

— Ja szukam pracy. Nazywam się Hal Temper — odezwał się jeden z mężczyzn, młodzieniec o energicznej twarzy.
— Co pan potrafi robić?
— Cały szereg rzeczy, jestem inżynierem, budowa dróg i mostów.

— Tak? — twarz Irona rozpoznała się — Gdzie pan przed tym pracował?...

— W firmie Beverloys i Synowie, wyrzucono mnie stamtąd, ponieważ straciłem panowanie nad sobą...

— Dobrze, angażuję pana, ale muszę pana uprzedzić, że będzie pan miał twarzą orzech do zgryzienia. Chodźmy!

Podczas gdy szli brudną, wąską drogą, przedsiębiorca budowlany wiaćmniczał swego inżyniera w szczegóły:

— W Thirtymilss są młyny, a w Little Bailey mieszka kilka tysięcy osób pracujących w tych młynach. Luźnie ci musza codziennie korzystać z kolei Secretfulla, muszą o wpół do szóstej rano opuszczać swe mieszkania i udawać się do odległej o kilometr stacji, o pięcie, czterdzięciopięć jeśli nie później, co się często zdarza, wsiadają do pociągu i jadą do pra-

cy, dusząc się w wagonach. Na domiar wszystkiego, po drodze pociąg musi stać dwadzieścia minut na bocznym torze, aby przepuścić pociąg pośpieszny i dopiero o wpół do ósmej pasażerowie są na miejscu. Za tę wątpliwą przyjemność płać o ni 15 centów. Moja pośpieszna kolej elektryczna będzie odchodzić od szóstej rano z centrum Littley Bailey i do ósmej pociągi będą szły co dziesięć minut, przy tym podróż ta będzie kosztowała tylko 10 centów, a pasażerowie będą wygodnie jechali.

Secretfull wie, że z chwilą gdy moja linia będzie zbudowana, to nie zarobi ani jednego centa, ale ja muszę zgodnie z umową w ciągu tygodnia wykończyć budowę kolei, w przeciwnym bowiem wypadku wszyscy kłopoty budowy przechodzą na inne przedsiębiorstwo, za którym stoi Secretfull. Należy jeszcze tylko położyć szyny na przeszerzeni 8 kilometrów i bocznice prowadzącą do Palmer, do linii, która od lat nie jest używana. Konkurencyjna firma zwabiła moich kilku najlepszych ludzi, mój siostrzeniec jedyny, który potrafi obchodzić się z czerpaczka, był przez kilka dni więziony przez jakiegoś nieznajomego, wczoraj jeden z dozorców nocnych został dołkownie pobity, a dzisiaj rano znalazłem czerpaczka w rzece. Nowa nie przybyłaby tu

przed tygodniem. Maszyna musi więc być wyciągnięta z wody, to będzie pańskie zadanie.

Temper pobiegł na brzeg rzeki i stwierdził, że maszyna nie została uszkodzona. Woda nie dosięgła paleniska, a ogień wygasł samorzutnie.

— Wyciągnę maszynę, szefie — rzekł s'anonczu Temper.

— Niech pan weźmie tylu ludzi, ilu panu potrzeba i zabierzcie się do roboty — odparł Iron. Usiadł na brzegu, zapalił cygaro i spoglądał za oddalającym się szybkim krokiem inżynierem.

— Jest pan nowym inżynierem? — zapytał Tempera rudowłosy młodzieniec, gdy inżynier zbliżył się do grupy robotników. — Jestem Splittongue, siostrzeniec Irona. Czy zamierza pan wyciągnąć czerpaczka z rzeki?

— Tak i w tym celu potrzeba mi 10 ludzi.

— Nie mam ludzi dla tak bezcelowych prac.

— Mam wyciągnąć czerpaczka z wody i wziąć sobie tylu ludzi, ilu mi potrzeba. Nie będzie się z panem bawił z czerpaczka, pomimo, że jest pan krewnym szefem, zrozumiane? Przez mi z oczu! — a zwracając się do robotników krzyknął: Hola, rozpalić ogień, a wy tam wyśtarajcie się o dwie liny stalowe i przymocujcie je do maszyny.

Temper zabrał się energicznie do dzieła i po dwóch godzinach maszynę wyciągnięto z wody.

W piątek o świcie Iron przy-

szedł na teren robót i oświadczył Temperowi, że siostrzeniec dostał nagle kurczów żołądka i przez dwa dni czerpaczka znów będzie nieczynna, a ten odcinek trasy jest najcięższy i roboty tutaj powinny trwać długo.

— To ja poprowadzę maszynę — rzekł ze spokojem Temper — tylko te kurcze wydadzą mi się mocno podejrzane.

Temper uważnie zbadał maszynę i stwierdził, że ją nieznacznie uszkodzono. Gdyby jednak maszynę w ten sposób puszczono w ruch, uległaby ona poważnemu uszkodzeniu, którego naprawa trwałaby co najmniej dwanaście godzin. Temper w ciągu pół godziny naprawił uszkodzenie i maszynę zaczęła prawidłowo pracować.

W sobotę wieczór tor był gotowy. Należało jeszcze położyć szyny na skrzyżowaniu i połączyć główny tor z bocznica, prowadzącą do Palmer. Iron od dawna wystarał się już o pozwolenie w gminie, nie potrzebował więc zgody Secretfulla, do którego należał ten tor, ponieważ przechodził on przez grunty gminne. Szyny prowadziły do młyna unieruchomionego przed laty, od dawna nie były już używane. Ale tej nocy, podczas której każda minuta posiadała niezwykłą wartość, panowało na tym torze ożywienie. Bez przerwy jechała po nim stara lokomotywa.

Iron był rozpaczony. Secretfull miał pozwolenie od gminy na korzystanie z tego toru i nie można było zarzucić, a

maszyna nie przestanie jeździć, opółki Secretfull nie poleci jej zatrzymać. Polecenie to zaś dało w minutę po północy gdy praca budowy przejdą na inne przedsiębiorstwo i on Iron zostanie zebrał.

Iron spojrzął bezradnie na Tempera, którego twarz nagle się rozpoznała. Inżynier zbiegł z toru i pobiegł do lasu, gdzie stała czerpaczka, wskoczył do maszyny i skierował ją w stronę zakrętu. Gdy światła lokomotywy dojarły do zakrętu, robotnikom na budowli zamarli dech w piersiach. Duży, czarny potwór poruszał się wzdłuż toru i zbliżał się do lokomotywy. Gdy lokomotywa znalazła się na zakręcie, grzywny hamulce, dwaj ludzie wyskoczyli z lokomotywy i upadli na trawę, z maszyny zaś wyskoczył trzeci i krzyknął:

— Szybko, szybko, wyciągajcie szyny i zakładajcie je, mamy jeszcze godzinę i dziesięć minut.

O godzinie jedenastej czterdzięci dziesięć znikło z oczu pracujących czerwone światło ko wagonu próbnego, a o godzinie dwunastej jeden duży samochód Secretfulla zatrzymał się na skrzyżowaniu i z wozu wyskoczyli Secretfull i Splittongue. Zanim obaj zdążyli orzasać się ze zdumienia, zbliżył się do nich Temper i wymierzyl im po siarczystym policzku.

— Do diaska — mruknął Iron, — znów s'racił panowanie nad sobą, ale ja go zatrzymam, dołki nie wybuchnie przeciw mnie

WIADOMOŚCI FILMOWE

Szatan tańca - Loda Halama

Święci wielki triumf w Ameryce

Przyjrzędem Łodę Halamę na gościniane występy w Ameryce oddawna żywo interesowała się tuższą prasą i Łoda artystyczka.

Powtórnie było tańce, jak zwykle ma miejsce przy przyjeździe do U.S.A. wieloletni gwiazd. A więc dzielnicy dzielnicy i fotoreporterów oczekiwano gwiazdy w parcie. Już następnego dnia ukazały się w prasie wywiady, fotografie i zyciorysy artystki.

Halama reprezentowała na terenie Ameryki nie tylko swój talent taneczny, ale talent brzośnicowy, bowiem komponowała tańce do „Haliki”, która wystawiał teatr „Civic Opera House” w Chicago.

Powodzenie miała Halama ogromne. Boś wspominać, że po każdym jej tańcu brzośca trwała po 10 minut.

Następnego dnia ukazały się entuzjastyczne sprawozdania ze spektakli, w których nie skrypano Łodzie ani jednego słowa.

Szczególnie entuzjastycznie oceniano tańce polskie, która, między innymi pisała tak:

„Pierwszą o wspaniałym przedstawieniu „Haliki” miodzi się jak najbardziej rozważnie o światowych tańcach p. Łodę Halamę, znakomitej polskiej artystki-tancerki, primabaleriny Opery Warszawskiej i aktorki filmowej, której występ był prawdziwą sensacją i porwał całą publiczność. Nie było też końca gwałtownemu oklaskom, jakie się słyszały po pierw-

szym akcie, gdy balet zawodowy Opery Chicagowskiej z Łodą Halamą jako solistką na czele odtańczył znakomite polskie mazurki. Pani Halama wiała w swój tańce tyle brawury, sily, ognia i temperamentu, że widzący byli zachwyceni i oddawali jej klęgi i gorące. Niemniej świetnym był jej tańce góralski w trzecim akcie.”

A inna gazeta, w artykule p. t. „Słynna polska opera „Halika” powiada się od wczoraj nazywać „Halama” ma wiele racji być. Loda Halama zwała oprócz naj-większych braw także serca całego audytorium. Artystka to pierwszej gildy, artystka twórcza, która publiczności wczorajszej pokazała, jak ma wyglądać Polka i Mazur i jak należy tańczyć „Zbójnickiego”. Jej występy w towarzystwie artystów i artystek tańca — to kompletny triumf polskiej choreografii, której autorką jest pani Halama. I czy kto jest artystą czy nie, woli wczoraj brzośca, bo nam się ta pani Halama wydała, kręcąc tańce, jakich Chicago dotąd nie widziało.”

Chaplin i Halama (narracja) odtwórni Nowy Świat polskim śpiewem i polskim tańcem.

Za kilka dni Halama da tu i w Nowym Jorku swoje koncerty. Także samo recitale odbędą się w Californii i wielu innych stanach Ameryki.

Tak się złożyło, że w tym samym czasie odbyła się w Duifalo premiera polskiego filmu „Mazurki miłosne”, w którym, jak zapewne pamiętacie, Loda grała rolę córki pułku huzarów. Scenarzysta była wielka, sala wypełniona po brzośki, a Halama przyznawana, po królowej. Ścisł był też wielki, że na ulicy wstrzymano ruch, a auto Łodę było „kawowowane” przez 6-ciu policjantów na motocyklach.

Z dotychczasowego triumfu Łodę Halamę można sądzić, że dożycie jej występów na ziemi „Nowego Świata”, będą również ciężki się wielkim powodzeniem.

Tak oto artystka przepaga polską sztukę i sławi polskie imię wśród obcych.

Chicago. John D'Gth.

Co kręcą nasi filmowcy?

Po wieloletniej przerwie zobaczymy znów na ekranie Marię Maichę, która wystąpi w filmie, osnutym na treść powieści Gabrieli Zapolskiej. Przyse-rem będzie Henryk Szaro, a inne główne role wykonają: Cwiłńska, Brodniewicz, Wozniowska, Swierczewska, Ferlner i Łoziński.

Drugim filmem tego reżysera będzie dramat według powieści Mieczysławy Łuczyńskiej „Przekleństwo wieków”.

Reżyser Marian Czawski przystąpił do realizacji komedii-farsy p. t. „Szczęśliwa 13” Role główne wykonają: Sielański, Grossowa, Orwid, Grabowski, Skonieczny i Krzewiński.

Reżyser Michał Waszyński kończy realizację filmu „Kobiety na sprzedaż”, w którym rolę główne grają: Kora Ney, Maria Rogda, Junozza Stępowich, Aleksander Zabczyński i inni.

Twórca „Dzieczęt z Nowolipki” i „Kobiet pod Parławicami”, reżyser Józef Lejtes, ribawem rozpoczął realizację filmu „Grania”, według powieści Kalkowskiej. W głównych rolach wystąpią: Elżbieta Czerzyńska, Lena Żelichowska i Jerzy Pichelski.

Z galerii młodych talentów

Przemierzył świat, — został gwiazdorem

Włodzimierz Łoziński, jeden z młodych talentów

Pamiętacie postać syna młynarza z filmu „Zachorze”? Pamiętacie Miłkka z „Dzieczęt z Nowolipki”? Role te doskonale odtworzył Włodzimierz Łoziński, pięknie zapowiadający się młody i bujny talent.

Interesującą przedstawia się dotychczasowe życie tego młodego, a tak jeszcze młodego gwiazdora, który do odwiecznych przesąd, poza talentem, wniósł dużo inteligencji, wrażliwości i szlachetnego stosowania środków artystycznych.

Po ukończeniu gimnazjum w Nowym Sączu — zaprzęgnił Łoziński wrażeń i romantyzmu podróży. Zaciągnił się do marynarki handlowej i jeździł na statkach: „Polonia”, „Kobietusko”, „Polska”, „Premier”, „Warszawa” i „Iwów”. Objechał niemal cały świat. Był w Ameryce,

Newym Jorku, Bostonie, Halifax, Casablanca, Charkowie, i Gdynie, Hool, Liverpoolu, Hamburgu, Amsterdamu, Kopenhage, Oslo, Malmö, Nord Cap, Helsingfors, Leningrad.

Wszędzie zwodził muzykę i teatry. Miał o scenie, która go interesowała od najmłodszych lat — nie dawała mu spokoju nawet w czasie tych pięknych, pełnych przygód i romantyzmu podróży.

I oto w 1933 roku, Łoziński styka się po raz pierwszy z życiem teatralnym: zostaje sekretarzem ówczesnej sceny „839”, ale już w roku 1934 debiutuje w operetkach „Yacht wiości” i „Białina Krew”. Objechał z tymi operetkami 38 miast polskich.

Od 1936 roku pracuje jako sekretarz i aktor w Teatrze Miłkiewicza. Dla filmu „odkrył” go reż. Waszyński.

ski, powierzając mu wspaniałą rolę w „Zachorze”.

Obecnie grać będzie popisową rolę Tarnawicza w „Sezonowej miłości”, ponadto wystąpi jako partner Baśki Orwid w filmie reż. Leonarda Buczkowskiego p. t. „Szczęście za 10 groszy”.

Jak dwukrotnie wspomnieliśmy w naszych recenzjach jest Łoziński jedną z najciekawszych „nowych twarzy” naszej kinematografii.

Felka.

Przy wypadaniu włosów stosujcie się

ESSENCJĘ CH NOWO-CHMIELOWA

która przeciwdziałając łojotkowiu usuwa łupież - wroga waszych włosów, gdyż łupież jest powodem łysienia

ESSENCJA CH NOWO-CHMIELOWA

ożywia tkanki skóry, wzmacnia cebulki włosów nadając im gętkość i połysk.

ZADAĆ W DROGIERNIACH I PERFUMERIACH

Kończymy pierwszy okres ankiety na wybór 2-eh najlepszych filmów

Pierwszą fazę naszego nowego konkursu na najlepsze dwa filmy z 1937 roku ukończymy wybierając już z końca tego tygodnia, czyli proponujemy nadsyłać można jedynie do soboty.

Co się złożyło na tę decyzję? Rzecz jest prosta: wszystkie niemal propozycje, z drobnymi wyjątkami zawierającą te same tytuły filmów.

W przeddzień przyszłego tygodnia zbierze się w redakcji Komitet Kwalifikacyjny, złożony z wybitnych fachowców: artystów, dziennikarzy, literatów, malarzy, dekoratorów, reżyserów i artystów, która dokona wyboru 10 filmów, czyli 3-eh najlepszych i 7-miu zagranicznych.

W następnym dodatku filmowym, który, jak zwykle, ukazuje się w przyszłą środę — podamy już tę listę oraz krótkie do głosowania.

Przypomniemy, że nagromadzone filmy otrzymają dyplomy na złote medale, zaś uczestnicy ankiety — cenę wspomnieli.

A więc — do dzieła, póki czas!

Przy tej sposobności prosimy, aby osoby, które dotąd nie odebrały przyznanych nagród za udział w konkursie na wybór Królowej i Króla ekranu polskiego, zechciały zgłosić się dziś i jutro do redakcji naszego pisma, w godzinach między 2—3.

Greta Garbo w roli „Pani Walewskiej”

Triumf gwiazd na balu mody

Na tegorocznym balu mody, wszystkie niemal zaszczytne tytuły przypadły gwiazdom ekranu.

Królową mody na rok 1938 została Maria Rogda, wicekrólową — Elżbieta Kryńska (wystąpiła niebawem w 2-eh filmach), królem mody został Adam Brodzisz.

Oryginalnym tytułem „królowy uśmiechu” obdarzono Helenę Grossównę, zaś królową najoryginalniejszej urody mianowano zaszłoczną Królową Mody Ninę Anurycz.

Najnowsze premiery NA EKRAKACH STOLICY

„Jej pierwszy bal”

Filmowa „Liga Narodów” — Międzynarodowa wystawa sztuki kinematograficznej w Wenecji, t. zw. „Biennale” urwała, że jest to najlepszy film z roku 1937 i obdarzyła go I-ozą nagrodą w postaci Pucharu Mussoliniego. Z tym wielkim zainteresowaniem oglądany to arcydzieło sztuki, które badające niewiele ma równych sobie obrazów w kinematografii światowej.

Wszystkie pochwały tego filmu strąciły na swoje wartości. Cóż to go obraz zamkniętą mozaikę w jednym słowie: arcydzieło. Natomiast całość o filmie „Jej pierwszy bal” (ory-

ginalny tytuł brzmi: „Un carnet de bal”) wyraża znakomita literatka Irca Krzywicka, że „nie znała tego filmu — znaczy nie wiedząc do jakich szczytów osiągnął doszedł film współczesny”.

Wszystko w tym filmie jest na najwyższym poziomie doskonałości: wybitnie oryginalny temat, wspaniałe gra artystów, mistrz, frym, wartość literacka, różnorodność nastrojów i robota reżyserka.

„Jej pierwszy bal” — to niewystawione piękno prawdziwie wielkiej sztuki.

M. S.

Próbnik od **BOLU GŁOWY**

DLA DOROSŁYCH ZE ZN. FABR.

KOWALSKINA

stosujcie się również

PRZY PRZEZIĘBIENIU GRYPIE; KATARZE

INTERESUJĄCE WIADOMOŚCI O FILMIE AMERYKANSKI

Nowy numer miesięcznika „Srebrny ekran”, dobrze redagowany przez Janusza Markowicza przynosi szereg doskonałych artykułów i informacji o obrazach i artystach amerykańskich.

WIEŻA BABEL W HOLLYWOOD

Jedną z wybitnych hollywoodzkich podaje w zestawieniu statystycznym, że w przedsiębiorstwie tym zatrudnionych jest 293 Chińczyków, 312 — Chinek, 738 Włochów, 165 Rosjan, 93 Turków, 119 Japończyków, 197 Arabów, 10 Poljan i Kurdów, 390 Indusów, 17 Indian czerwonoceńskich, 50 Negrów.

Pełna tabela loterii

5 - ty dzień ciagnienia 4 - ej klasy 40 - ej loterii

Table containing lottery results for various prize categories (I-II, III, IV, V, VI, VII) and main prizes (Główny wygrany, Wyróżnienie). Columns list winning numbers and prize amounts.

Terroryści na okręcie? Sensacyjny meldunek kapłana angielskiego statku handlowego

PARYŻ. Z Bajonny donoszą, że angielski okręt handlowy „Oakgrove”, który przybywając z Gdańska miał zawinąć w ciągu poniedziałku do Bajonny, zawiadomił władzę policyjną Bajonny, że posiada na swym pokładzie trzech „pasażerów na żapę”, którzy wkradli się na pokład w Gdańsku i ukryli w składach węgla. Pasażerów tych załoga okrętu odkryła dopiero na dalekim morzu i oświadczyła, że ma zamiar wysadzić ich w Bajonnie. Ponieważ władze policyjne otrzymały z różnych stron informacje, zapowiadające wyjazd do Francji różnych terrorystów, więc oczekują w porcie na przybycie okrętu, by nielegalnych pasażerów zatrzymać w Bajonnie i rysopisy ich zakomunikować władzom policyjnym w Paryżu, aby stwierdzić, czy nie są to terroryści, którzy tą drogą chcą się do Francji przemieszczać. Pasażerowie ci będą odpowiedzialni za nielegalne przedostanie się na okręt i zocianą od sławieni z powrotem do kraju pochodzenia.

Nieuleczalna choroba przyczyną wstrząsającego samobójstwa

CZĘSTOCHOWA. Wystraszony z rewolwera odebrał sobie życie obywatel belgijski, kierownik biura zakupów fabryki Pelizerów - 49 letni Oskar Simons. Motywem samobójstwa miało być przygnębienie, spowodowane nieuleczalną chorobą.

Krwawy finał zabawy Bagnetami pokuli uczestnika

Szczepan Górniak (zam. Staszycyca 14 w Warszawie), wyjechał do wsi Małe Prace, pod Tarczynem, gdzie w mieszkaniu miejscowego gospodarza odbywała się zabawa. W pewnej chwili do mieszkania wtargnęło dwóch braci Dembskich, Mieczysław i Maksymilian, którzy z narażeniem usłalonej przyczyny, rzucili się na Górniaka i zadali mu kilka nacięć ran kłutych bagnetami. Po nałożeniu opatrunku przez miejscowego felczera, rannego w stanie beznadziejnym przewieziono autobusem do Warszawy, na Dworzec Główny skąd wezwany lekarz Pogotowia przeciwłogi go do szpitala na Czystem.

Ciekawe motywy wyroku w sprawie ocelli nad ks. Michałem Radziwiłłem

Sąd w Ostrowiu Wielkopolskim doręczył sironom motywy w sprawie wyznaczenia opiekuna nad księciem Michałem Radziwiłłem. W obszernych motywach zawartych na 24 stronnicach pisma maszynowego sąd stwierdza, że w dobrach księcia Michała była prowadzona rozrzuła gospodarka, k'orą cechowała lekkomyślność, bezplanowość i marno'rawstwo. Sąd oddalił wnioszek o ubezwłasnowolnienie, ponieważ nie doparzył się u księcia cech choroby umysłowej. Zamiar wstąpienia księcia Michała w związek małżeński z panią Suchestow sąd określił jako objaw zupełnie normalny i nie doparzył się w tym czynu, który mógłby być pozytywny za czyn człowieka nieodpowiedzialnego. Pełnomocnik księcia Michała Radziwiłła o'rzymawszy motywy decyzji o wyznaczeniu opiekuna, wniósł skargę apelacyjną przeciwko wyznaczeniu kuratora. Sprawa ta znajduje się w portfolio Sądu Apelacyjnego w Poznaniu jeszcze w ciągu go miesiąca.

KONRAD RYLSKI

MŚCICIEL

PRAWDZIWE DZIEJE SŁAWNEGO ZBOJNIKA
DOBROCZYŃCY BIEDNYCH I POKRZYWDZONYCH

Było to w czasach przedwojennych. Bogaty kupiec warszawski, Antoni Olgiński, nabył szyb naitowy na Kaukazie i przeniósł się tam z żoną i córką do miasta Grozny.

Tu spotkało Olgińskich wielkie nieszczęście. Graszający od paru lat w okolicy kerszt bandy zbrojnej, Selim - Chan, porwał ich ukochaną jedynaczkę, Martę.

Gdy Olgiński złożył hercegowi zbrojnikowi żądany okup, Marta wróciła wprawdzie do domu, ale po paru dniach uciekła od rodziców. Połochała bowiem Selim - Chana i wróciła do niego, by zostać jego żoną.

Ponieważ poszukiwania policji nie przyniosły rezultatu, Antoni Olgiński, przebrany za Czeceńca (Czeceńcy — to ple mię kaukaskie), poszedł w góry, aby odnaleźć swoją ukochaną jedynaczkę.

Selim - Chan jeszcze jako młody chłopiec został skazany na 20 lat katorgi za to, że przebił kindżałem o icerza rosyjskiego, który chciał wziąć przemocą piękną żonę Selima.

Selim - Chanowi udało się jednak uciec z Sybiru w bardzo pomysłowy sposób. (Jako „nieboczek” został wywieziony w trumnie). Po powrocie do stron rodzinnych pomógł śmierć swojej żony, którą doprowadził do samobójstwa jakiś oficer carski.

Do tym Selim - Chan zorganizował bandę wiernych mu, nieuczestnych Czeceńców, którzy poświęcili sobie za zadanie „rozdzierać niemiłe bogaczy”. Porywali ludzi bogatych, a otrzymane od nich okup pieniężny rozdawali ubogim mieszkańcom gór.

Wycelane w góry całe oddziały policji i wojska nie mogły schwycić Selim - Chana, gdyż mieszkańcy gór ukrywali u siebie swego dobroczyńcę i nie chcieli nigdy wydać jego kryjówek.

Śmiałe napady Selim - Chana głośne były w całej Rosji, a nawet za granicą.

Między innymi słynny był jego napad na kasy kolejowe, oraz napad rabunkowy na pociąg pocztowy Moskwa — Baku.

Jeden oficer carski, Kibirow, postanowił za wszelką cenę schwycić Selim - Chana. By ten cel osiągnąć, przebrał się za ubogiego Czeceńca (urodzony na Kaukazie, znał dobrze mowę Czeceńców) i w tym przebraniu udało mu się dostać do bandy Selim - Chana. Pozyskał sobie — jako odważny „Czeceńiec AII” — jego całkowite zaufanie.

W kilka tygodni mniej więcej przed tymi wypadkami Selim - Chan przyjechał do jednego ze swoich ludzi, do Szamana, jakiegoś starca, podejrzanego o szpiegostwo. W tej samej wsi, do której przysłał starca, przebywała też i Marta. Marta poznała w starcu swego ojca, który od dawna wędrował po górach, by odnaleźć swą jedynaczkę.

Starcom Olgińskiemu groziła śmierć, bo Szaman był przekonany że on jest szpiegiem. Marta powiedziała Szamanowi, że chce pomówić ze starcem.

Marta powiedziała Szamanowi całą prawdę i poprosiła żeby przeprowadził do niej starca, jej ojca. Gdy starzec wszedł do pokoju, Marta wpadła w jego ramiona, płacząc jak mała dziewczynka.

Po tem długo ze sobą rozmawiali, przy czym stary Olgiński starał się namówić Martę, ale nadaremnie, żeby wróciła do domu.

Obecny przy tej scenie Szaman nie rozumiał z ich rozmowy, bo mówili po polsku. W jego umyśle powstało podejrzenie, że Marta jest w zmoiwie z tym starcem-„wpiećcem”.

Szaman chciał zaraz przetrząść sąd nad starym Olgińskim, ale za wstawieniem Marty postanowił tę sprawę odłożyć, aż do przybycia Selim - Chana. Do tego czasu starzec miał przechować w zamknięciu u Szamana.

Tymczasem Kibirow przybył do Kiewołodzka. Dowiedział się tu, przypadkowo zresztą, że milioner amerykański John Smith zjechał do pensjonatu Niagara.

Kibirow w towarzystwie jednego ze swoich ludzi oczekiwał wyjścia amerykańskiego milionera z pensjonatu. W pobliżu kręcił się Esand, który miał porwać Amerykanina. Nagle z pensjonatu wyszedł Amerykanin ale... w towarzystwie ojca Kibirowa.

Aby pokryć zmieszanie, które go opanowało, Kibirow powiedział do swego towarzysza, że starzec, rozmawiający z Amerykaninem, jest general-gubernatorem Michajłowem. Esand omylił się i zamiast porwać Amerykanina, porwał za konia towarzyszącego mu ojca Kibirowa.

Od chwili rozmowy z ojcem, zamknięta na duchu, oczekiwiała przybycia Selim - Chana. Gdy Selim - Chan przybył wreszcie, powiedziała mu, że przysłany przez niego starzec jest jej ojcem.

Selim - Chan przyprowadził starca Olgińskiego do swojej salki do Marty.

Nagle do pokoju wpadł Kadz z okrzykiem: „Esand przyprowadził amerykańskiego milionera”.

Esand przywiózł do Selim - Chana starca Kibirowa. Gdy stary Kibirow zrozumiał, że Selim - Chan bierze go za Amerykanina, powiedział: „Ja jestem Rosjaninem”.

Selim - Chan odezwał starca Kibirowa do Szamana, postanawiając zacząć z załatwieniem tej sprawy aż do powrotu „Alego”. Potem nastąpiła rozmowa między Selim - Chanem, Martą i jej ojcem. „Czy chcesz wrócić do ojca, Marto?” — spytał Selim - Chan.

— No, odpowiadaj, Marto! — przerwał Selim - Chan uciążliwą ciszą.

— Ty sam wiesz najlepiej, Selimie, — odpowiedziała cicho Marta.

— Chcę, żebyś to powiedziała wyraźnie! Niechaj twój ojciec nie myśli, że cię tu zawlokłem przemocą w góry!

— Już mu to powiedziałam...

— Niech pan mi zwróci moje dziecko! — tonął we łzach głos starca. — Nie mogę żyć bez niej... Nie, bez niej nie wrócę do domu!...

— Jeżeli pan chce, może pan tu pozostać... Nie mam nic przeciwko temu, — odpowiedział Selim - Chan.

— Pozostać? Tu? Raczaj skocz w przepaść... — stary Olgiński drżał cały ze wzburzenia. — Albo ty, Marto, wróć do domu z twoim s'arim, chorym ojcem, albo ja zapadę społobi w ramionach śmierci!...

— Panie Olgiński, podniej się, wszystkie słowa pańskie zatapiają się teraz jakby osirzem kindżału

w serce córki pana... — ściągnął brwi Selim - Chan.

— Czy pan chce ją zabić swoimi łzami? Ale ja ją obronię! Ona mi jest ogromnie droga, więc muszę ją ochronić przed bólem! Niechże więc pan zamkniesz!...

— Selimie... — powiedziała cicho Marta.

— Co, najdroższa?

— Pozostaw mnie chwilę samą z moim ojcem...

Marta patrzyła błagalnym wzrokiem na Selim - Chana.

Selim - Chan nie odpowiedział, zatopił tylko ostre, przenikliwe spojrzenie w twarz starca Olgińskiego i po chwili wyszedł z pokoju.

Wtedy Marta stanowczym, mocnym głosem oświadczyła, że żadna w świecie siła nie jest w stanie oderwać ją od Selim - Chana.

Trudno, tak się już stało. To widać było jej przeznaczeniem. Ona ogromnie kocha Selim - Chana. I nie odejdzie od niego. Po co to całe gadanie, te łzy, które jej tyle bólu sprawiają.

— Wróć do domu! — mówiła błagalnie do ojca. — Napiszę do ciebie od czasu do czasu, dam znać o sobie... Jeżeli mnie kochasz, nie mać mego szczęścia!...

— Sumienie mi nie pozwala pozostawić cię tu u rozbójnika, u człowieka, którego ściga policja i wojsko!...

Cdy Selim - Chan wszedł naza'utrz z samego rana do pokoju, w którym nocował stary Olgiński — ku swemu ogromnemu zdumieniu, zauważył, że starca nie ma, znikł!...

— Ścigają go, bo ma szlachetne i dobre serce...

— On ma szlachetne serce? On?! On, który zabrał mi moje jedyne dziecko?! — stary Olgiński kipiwał ze wzburzenia.

— Chciał przecieć tylko okupu za mnie...

— On uczynił z ciebie takiego samego człowieka bez serca, jakim sam jest! O, już teraz widzę, co się z tobą stało!...

— Ojciec, uspokój się... Powtarzam ci raz jeszcze, że opuszczenie Selim - Chana równałoby się dla mnie śmierci!...

— A co zrobisz, jeżeli go schwytają i rozstrzelają? Przecież w końcu złapią go na pewno... Przecież to zwykły zbrojny!...

Oczy Marty zapłonęły. Ostatnie słowa starca Olgińskiego dołknęły ją, jakby rozpalonym żelazem.

— Wtedy umrę razem z nim! — odparła z dumnie podniesioną głową i ogniem płonącymi oczyma.

Ojciec spojrzał na nią takim wzrokiem, jakby chciał powiedzieć:

— Czy to moja córka? Czy to naprawdę Marta?...

Oddychał ciężko i cedząc przez zęby słowa, powiedział:

— Jeżeli tak, to nie jesteś więcej moim dzieckiem! Nie! Nie!...

W pokoju zapanało ciężkie milczenie; Marta oddychała z trudem, a stary kiwał nerwowo głową.

Do pokoju wszedł Selim - Chan i twardym, suchym głosem zapytał:

— Czy córka i ojciec doszli już do porozumienia?

— Selimie, — zwróciła się do niego Marta drżącym głosem, — mam do ciebie prośbę. Już z rana każ odwiązać konia i niech Esand zawiezie mego ojca do Groznego!...

— Ja już sam trafię! — odparł stary Olgiński. — Przyzwyczajony jestem chodzić piechotą... Chociaż jestem osłabiony, gotów jestem nalychmiast stąd odejść!...

Głos jego był mrukliwy, chmurny.

— Gotów pan więc opuścić swoją córkę, której pan tak długo poszukiwał, i odnalazł ją wreszcie? — zapytał Selim - Chan.

— Nie odnalazłem swojej córki.

— Tylko kogo?

— Obca... Bez serca!...

— Ale odejść stąd może pan tylko za moim pozwoleniem. Zapomniał pan widocznie o tym... — zabrzmiał mocno głos Selim - Chana.

— Wiem o tym... Sądzę jednak, że nie przeszkodzi mi pan wrócić do domu!...

— Innemu przeszkodziłbym... Należę do ludzi, którzy muszą walczyć z niebezpiecznymi wrogami!... Ale pana przyczę wolno!... Jeżeli pan chce, jeden z moich ludzi zawiezie pana na koniu!... Stawiam jednak warunki!...

Twarz Selim - Chana wyrażała stanowczość, zdecydowanie.

— To znaczy, że z ojcem Marty obchodzi się pan, jak z więźniem? — odezwał się starzec z ironią w głosie.

— Dopiero co mówił pan, że nie odnalazł pan wcale swojej córki!... To znaczy, że nie uważa się pan za ojca Marty!... A więc, mój warunek jest nas'ępujący: niech pan wie, że nalychmiast, gdy pan opuści wieś, córka pańska i pański wnuk opuszczają również to miejsce!...

— Dlaczego? — spytał stary Olgiński.

— Z bardzo prostej przyczyny!... Jestem głęboko przekonany, że pan zawiadomi policję, że się tu znajdujemy!... Oświadczam więc, że jeżeli pan zamelduje o tym policji, i ta wieść zostanie napadnięta przez tych carskich diabłów — wtedy zemsta Selim - Chana będzie bez granic!... Ale to jeszcze nie wszystko!... Uwalniam pana pod tym warunkiem, że przed odejściem stąd podpisze pan pewien dokument!... Wtedy dopiero będzie pan wolny.

— Dokument?... Jaki dokument? — zapytał ze zdziwieniem stary Olgiński.

— Ze w wypadku, gdybym ja zginął, zobowiązuje się pan wypłacić swojej córce co miesiąc pewną sumę, że zobowiązuje się pan pomagać jej i jej dziecku!... Dopóki ja żyję, Marcie niczego nie zabraknie, ale chcę, żeby była zabezpieczona w razie mojej śmierci, na zawsze!... Jestem człowiekiem, na którego wciąż czuła zgrzeba!...

— Nie, Selimie, — zaprotestowała gwałtownie Marta, — tego ja nie chcę!... Nie!... Nie żądam tego od mego ojca!... Nie chcę przyjąć i nie przyjmę nigdy do niego prośbę o chleb i dach nad głową!... Jeżeli ojciec chce odejść, to nie zatrzymuj go!... Nie wierzę, żeby nas mił zdradził!...

— Niech będzie tak, jak sobie życzysz Marto!... — odezwał się Selim - Chan. — Co do mnie, to jestem głęboko przekonany, że on nas właśnie zdradzi!...

Stary Olgiński podniósł się ze swego miejsca i zwrócił się ku drzwiom.

— Dokąd idziesz? — zatrzymała go Marta.

— Co znaczy dokąd? Z powrotem do domu.

— Teraz? W nocy? Co z tobą, ojciec?

— Wszystko mi już jedno!... Nie chcę tu dłużej pozostawać!...

— Nie nuszczę cię teraz stąd, słyszysz?! — zawołała Marta.

— Niech pan tu zostanie przez noc! — zwrócił się Selim - Chan do Olgińskiego rozkazującym tonem. — Już z rana mój człowiek odprowadzi pana do miasta.

Nie mając innego wyjścia, stary Olgiński pozostał w salki. Marta pościeliła mu w nieposuszonej izbie, ale stary nie spał przez całą noc. Martę się wciąż to cicho i nresil Poda, żeby zniszczył fatalną wiadomość Selim - Chana nad duszą Marty i żeby Marta znów była taka sama, jak przed tym!...

Gdy Selim - Chan wszedł naza'utrz z samego rana do pokoju, w którym nocował stary Olgiński — ku swemu ogromnemu zdumieniu, zauważył, że starca nie ma, znikł!...

Drzwi salki stały otworem!...

Dalszy ciąg jutro

TEATR HL. J. SŁOWACKIEGO:

Środa „Gałązka romarynu“.

TEATR BAGATELA

Dziś ostatni dzień wesołej rewii p. t. „Jak w raju“ w wykonaniu Piłarskiego, Grabowskiej, Regniśa Duo Carneri oraz film „Parada miłości“.

SALA SASKA

W czwartek i codziennie wesoła rewia lwowska.

Początek o godzinie 19-tej i 21-ej wieczorem.

REPERTUAR KIN:

APOLLO: Więzień królewski
ADRIA: Dziewczeta z Nowolipek
ATLANTIC: „Siódme niebo“
dzina.
PROMIEN: Czar Cyganerii
ŚWIT Droga cesarska.
SZTUKA: Królowa Przedmieścia
UCIECHA: Linia Maginota.
STELLA: Znachor
WANDA: Ich 100 i ona jedna

RADIO

6.15 audycja poranna 11.15 audycja dla szkół 11.40 płyty 11.57 sygnał cza su 12.03 audycja południowa 13.45 płyty 14.45 wiadomości bieżące 15.25 wiadomości gospodarcze 16.50 pogadanka aktualna 18.10 wiadomości sportowe 19.50 pogadanka aktualna. 20.45 dziennik wieczorny 23.00 muzyka taneczna.

NOCNY DYŻUR APTEK

Pod Złotym Tygrysem. Szczepańska 1.
Pod Barankiem, Mikołajska 4.
J. Marchlewicza, Stradom 6.
Św. Teresy, Senatorska 5.
Pod Matką Boską, Krowoderska 74
W Podgórzu: Apteka Pod Orłem, Pl. Zgody 18.

NOCNY DYŻUR LEKARZY

Friedman Henryk — Wrzesińska 3 tel. 117-79
Glasner Ignacy — Potockiego L. 5 tel. 119-04
Kłeczek S. — Litewska L. 6 tel. 178-14
Braciejowski J. — Salinarna L. 22 tel. 184-64

Aresztowanie złodzieja za kradzież przy ulicy Rzeźniczej

Małec Józef, lat 18, bez zajęcia zam. w Krakowie przy ulicy Gęsiej 32 został aresztowany za współudział w kradzieży sklepowej towarów mieszanych na szkodę Szymona Achlera przy ul. Rzeźniczej 31, dokonanej w dniu 9 stycznia br. przez Mieczysława Zatorskiego, aresztowanego w dniu 10 stycznia br.

Dalszą część skradzionych towarów galanteryjnych i wyrobów tytoniowych znaleziono w kanale ul. Rzeźniczej - Bocznej, które zwrócono poszkodowanemu.

KRONIKA KRAKOWA

Kraków uczci godnie 75-tą rocznicę Powstania Styczniowego

Zbliżająca się 75-a rocznica krwawej ofiary styczniowej w tym roku z inicjatywy p. Prezydenta m. Krakowa dr. M. Kaplickiego uczczona przez społeczeństwo krakowskie w sposób bardziej niż zazwyczaj uroczysty i solenny.

Uroczystości tegoroczne przypadające na dzień 22 b. m. rozpoczną się solennym nabożeństwem żałobnym za dusze bohaterów Powstania 1863/4, odprawionym w dniu tym o godz. 10-tej w kościele N. Panny Marii.

Po nabożeństwie o godz. 11 nastąpi złożenie hołdu poległym i zmarłym powstańcom na cmentarzu rokowiickim.

Pozatem uroczystość obfitować będzie w szereg ciekawych imprez.

Parylewicz i Ciunkiewiczowa mają zeznawać jako świadkowie w głośnej sprawie b. sędziego dr. Wątor

Adw. Hofmoki - Ostrowski wystąpił z wnioskiem o rewizję procesu Ciunkiewiczowej skazanej na więzienie za sfingowanie kradzieży futer i biżuterii. Wniosek powoływał się na nowe okoliczności, ujawnione w tej sprawie.

Jak wiadomo sędzia śledczy Wątor został w swoim czasie zwolniony ze służby państwowej.

O wniosku adw. Hofmoki-Ostrowskiego ukazały się w dziennikach wzmianki prasowe, na których podstawie b. se

dzia Wątor wytoczył adw. Hofmoki - Ostrowskiemu oraz kilku dziennikarzom proces o zniesławienie.

Jako świadkowie w tej sprawie mają wystąpić Ciunkiewiczowa oraz b. prezes apelacji krakowskiej Parylewicz.

Bezprocentowe kasy dla rolników

W sali Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu krakowskiego odbyło się onegdaj zebranie poświęcone organizacji kas bezprocentowych dla rolników.

Na zebraniu w którym uczestniczyło kilkudziesięciu rolników, obecny był wojewoda krakowski dr. Tymiński, który b. życzliwie ustosunkował się do inicjatywy powstania kas bezprocentowych dla rolników i przyrzekł im materialne poparcie.

Według zdania inicjatorów konferencja ta ma się przyczynić do ożywienia gospodarczego wsi i podniesienia materialnego warunków bytu ludności włościańskiej.

Zebrani wybrali tymczasowy zarząd z inż. Wolonem z Czulic na czele i uchwalili przystąpić do zorganizowania placówek

kas na terenie wszystkich powiatów województwa krakowskiego.

W związku z powyższą wiadomością zwraca uwagę fakt, że na zebraniu które według inicjatorów zostało zwołane z inicjatywy grupy rolników, nie byli przedstawiciele ani samorządu rolniczego t. j. Izby Rolniczej ani tak zasłużonej dla rolnictwa instytucji jaką jest Małopolskie Towarzystwo Rolnicze.

Jest to tembardziej zastanawiające, że w konferencji uczestniczyli jednak poza rolnictwem reprezentanci administr. państwowej.

Nie kwestionując doniosłości kas pożyczek bezprocentowych dla rolników, których znaczenie w pełni doceniamy, musi-

my jednak zaznaczyć, że myśl ta nie jest nowa na naszym terenie, że takie kasy od kilkadziesiąt lat istnieją i pracują w ramach MTR.

W ostatnim czasie nawet MTR, które swoje kasy w chwili ich powstania oparł na zdrowych podstawach finansowych czerpie dochody ze sklepów i mleczarni.

Kontynuując w miarę swoich możliwości finansowych popieranie ognisk przemysłu ludowego, stanowiącego dla małych rolników niejednokrotnie poważną podstawę bytu.

Ograniczając się narazie do zanotowania powyższych charakterystycznych faktów nadmieniamy, że według pogłosek nowa organizacja ma uzyskać kredyt sięgający 500.000 zł.

Krwawe wesele w Kurdwanowie
Aresztowanie osk. na sali rozpraw w Krakowie

W dniu 29 sierpnia ub. roku odbywało się wesele w domu gospodarza Malinowskiego w Kurdwanowie.

Na zabawę tą przyszli nieproszeni goście rozpędzili domowników, zdemolowali mieszkanie, a niektórych gości krwawo pobili.

Następnie napastnicy wyrwali

wszy lągi zabrali się do niszczenia dalszych domów.

Epilogiem tego napadu była rozprawa jaka odbyła się wczoraj przed sądem karnym w Krakowie.

W wyniku poprawy sąd skazał dwóch najagresywniejszych napastników, a to Radosza Jana i Blachuta Jana na karę bezwarunkowego więzienia po 2 lata.

Równocześnie na wniosek p.

prokuratora sąd zarządził aresztowanie tych oskarżonych, odpowiadających z wolnej stopy.

Wymiar kary uzasadniony niezwyklem zdemolowaniem napastników wywołał zrozumiałe wrażenie wśród licznie zbranego audytorium rekrutującego się z mieszkańców wsi podkrakowskiej Kurdwanów.

Pokrzywdzonych zastępował adw. dr. Knoebel.

Zwłoki noworodka w śmietniku przy Alei Słowackiego

Wczoraj w godzinach przedpołudniem funkcjonariusze zakładu czyszczenia miasta Krakowa, wywożący popiół z kamienicy nr. 35 przy al. Słowac

kiego, dokonali makabrycznego odkrycia.

Oto przy wysypywaniu popiołu do śmieciarki znaleźli zwłoki noworodka płci żeńs-

kiej.

Noworodek ten liczył w chwili śmierci 2 dni.

W sprawie tej są prowadzone dochodzenia.

ECHA NADUŻYĆ W TOW. ZALICZKOWYM W CHRZANOWIE

Wczoraj w sądzie odwoławczym w Krakowie toczyła się sensacyjna sprawa, która łączy się ze sprawą o milionowe nadużycia w Kasie zaliczkowej w Chrzanowie. Tło jej przedstawia się w ten sposób, że inż. Karp mając udział w Kasie Zal. w Chrzanowie, a dowiedziawszy się o nadużyciach znieślił adw. dr. Marcza z Chrzanowa. Adwokat Marczak zaskarżył inż. Karpa i sąd pierwszej Instancji skazał go na 1 miesiąc aresztu w zawieszeniu i grzywną. In. Karp czując się pokrzywdzonym wniósł od powyższego wyroku apelację. Rozprawę odroczone.

Rozprawie przew. s. o. dr. Frey osk. zastępował adw. dr. Spohn, zaś pokrzywdzonego adw. dr. Serafiński.

Nieszczęśliwy wypadek

Dnia 10 bm. o godz. 7 Paulina Nosek, lat 60 wychodząc ze sklepu masarskiego przy ulicy Karmelickiej 45 poślizgnęła się na stopniu i upadła na chodnik doznając zwichnięcia prawej nogi.

TYLKO w jedynej pralni „PERŁA“ 10 gr. Pranie kołnierzyka 10 gr.

Czyszczenie ubrania

ZŁ 3.50

Czyszczenie sukni

ZŁ 2.—

Centrala: Kraków, Wolnica 8
Filia: Wrzesińska 1

KRAKOWSKIE OSTY.

Kupa za kupeczką, a za kupką kupa

Ulice pełne śniegu, który niszczy obuwie i pełne kup zmarzniętego śniegu, których nikt nie sprząta.

N. p. dojeżdżenie do dworca kolejowego w Krakowie to nie innego tylko jakaś droga w Pipidówce, czy innym Leskowie. - Pełno tam śniegu i trudno z niego wyciągnąć nogę, a co dopiero mówić o przejściu na drugą stronę t. zn. do dworca kolejowego i odwrotnie.

Przyjemna perspektywa dla przyjeźdnego turysty zagranicznego, którego taki widok przywita zaraz u progu Krakowa.

Złośliwi mówią, że to niebo nie podporządkowało się władzom miejskim i nie chce być raptownej odwilży, któraby splukała śniegi i pozalała po drodze piwnice i sutereny.

Do diabła - to zamiast co roku lepiej, to u nas co roku gorzej.

A tego roku, to już rekord - bo ulicę poprostu nikt nie zmiata, ani nie sprząta nazgarnywanych kup śniegu.

Powiadają, że to dlatego, iż Kraków niema fuduszów na zatrudnienie dodatkowej ilości robotników, ponieważ te pieniądze które są - to przeznaczone je na urządzenie „Nocy Krakowa“ w r. 1938.

Możeby tak zaprzestać tych błazeństw - a oczyścić miasto, o ile je przedtem nie oczyści już nie ze śniegu ale z ludzi jakaś grypa czy inna cholera.

Na ten cel pieniądź musi się znaleźć! I robotnik także.

(Oset)